
Szeroki Dunaj

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Stare Miasto

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy:

Opis

Biło tu źródło strumienia Dunaj, które zasilalo fosę. Ulica była szeroka, dlatego, w odróżnieniu od Wąskiego Dunaju, nazwano ją Szerokim.

Ciekawostki

Od 1379 plac stykał się z murami i basztą, strumień służył fosą. Na przeł. XIII i XIV w. ulica była szeroka na 7 metrów i biegła wzdłuż strumienia porośniętego sitowiem. W 1478 drewnianą zabudowę zniszczył pożar. Plac, zwany również Super Dunajem, wykorzystywano od 1631 jako targ ryb solonych (ryby świeże mogli sprzedawać tylko kupcy na rynku). Przez ten targ ulicę nazywano do 1770 Rybną. W 1632 przed murami zbudowano jatki, do których prowadziła Brama Rzeźnicza. Mieszkali tu rzemieślnicy, szczególnie szewcy. Ulica była w fatalnym stanie, ścieki płynęły środkiem, a furmanki grzęzły w błocie. Od 1800, na skutek postulatów szewców, aby zlikwidować targ rybny, na targu sprzedawano kwiaty i warzywa; działał on do 1925, kiedy to podjęto prace restauracyjne. W XIX w. mieszkali tu tancerze, ale i biedota: wyrobownicy, mularze, przekupnie, służba... W 1944 zniszczono całą zabudowę, odbudowano ją 1955-63.

Stan obecny:

Studnia. Stąd biło niegdyś źródło strumienia Dunaj, ocembrowane w XVII w. Owa XIX-wieczna studnia ustawiona została tu w 1970.

*** strona nieparzysta ***

Nr 3: kamienica z XVIII w. - rekonstrukcja

Nr 5: kamienica Jana Kilińskiego powstała w XVIII w., który zmarł tu w 1818. Podawał się on zresztą za dziedzica, nie szewca. Tablicę pamiątkową umieszczono w 1916. W czasie wojny dom legł w gruzach i jest rekonstrukcją, włącznie z tablicą. Dom odbudowano w 1949-55 wg proj. Anny Banaszewskiej i Mieczysława Kuzmy z dekoracjami Grzegorza Wdowickiego, Julii Berli i Witolda Millera. W jego kamienicy mieszkał również Karol Boromeusz Świerzawski (1735-1806) - aktor komiczny znany również pod nazwiskiem Świeżawski, Sierawski oraz Sierzawski. Podawał się za

szlachcica herbu Parzyca. Do Warszawy przybył w 1765 roku z Poznania, gdzie wyrobił sobie opinię awanturnika a podczas jednej z bijatyk miał nawet zamordować człowieka. Tu wstąpił do formującego się właśnie zespołu Teatru Narodowego, szybko zyskując uznanie nieprzeciętnymi zdolnościami i... najwyższą pensję z całej trupy. Wsławił się rolą Starosty w "Powrocie posła" Juliana Ursyna Niemcewicza.

Nr 7: kamienica z XVII w. - rekonstrukcja

Nr 9: kamienica z XVII w. - rekonstrukcja

Nr 11: kamienica. W XVII w. mieszkał tu muzyk Bartłomiej Wardyński najmniej zniszczona w 1944, zachowała się duża część fasady i sklepienia parteru. Dom odbudowano w 1949-55 wg proj. Anny Banaszewskiej i Mieczysława Kuzmy z dekoracjami Grzegorza Wdowickiego, Julii Berli i Witolda Millera. Umieszczono tu restaurację 'Rycerska

Nr 13: Brama Rzeźnicza. Są to dwie połączone kamieniczki, scalone w jedną, obejmującą przejście w murach. Zbudowano ją w 1632 łącząc miasto z jatkami rzeźniczymi za murami miasta. W 1937-8 bramę odrestaurowano wg proj. Bruno Zborowskiego, ale w 1944 została zniszczona, odbudowana w 1963 zgodnie z projektem sprzed wojny prace prowadził Jan Zachwatowicz. Umieszczono tu siedzibę Cechu Rzemiosł Różnych.

*** strona parzysta ***

Nr 2: Dom Szewców. Kamienica powstała na pocz. XVI w. Spłonęła kilkanaście lat później i wówczas została przekazana cechowi szewców, który ją odbudował. Potem, jako kamienica prywatna była wielokrotnie przebudowywana i remontowana aż do 1799, kiedy szewcy ponownie ją odkupili. W ich posiadaniu jest do dziś. W 1944 kamienica została zniszczona w niewielkim stopniu i odbudowana w 1949-54 wg proj. Tadeusza Żurkowskiego. na fasadzie przedstawiony jest proces powstawania buta. Sgraffito owo powstało już po wojnie, a wykonał je Jan Zamoyski.

Nr 4: oficyna kamienicy przy Nowomiejskiej z XVIII w. rekonstrukcja z 1954 wg proj. Mieczysława Kuzmy i Jerzego Chodaczka.

Nr 6: oficyna kamienicy przy Nowomiejskiej z XVIII w. rekonstrukcja z 1954 wg proj. Mieczysława Kuzmy i Jerzego Chodaczka.

Nr 8: Kamienica. Powstała w 1954 wg proj. Mieczysława Kuzmy i Jerzego Chodaczka.

Nr 10: Kamienica. Powstała w 1954 wg proj. Mieczysława Kuzmy i Jerzego Chodaczka.

Data nadania nazwy: